

Kvalitetsredovisning läsåret 2009–2010

Kvalitetsredovisning för Borås skolor läsåret 2009-2010
Förskolor, grundskolor, gymnasieskolor, grund- och gymnasiesärskolor,
vuxenutbildning och särvtux.
Sammanställd av Stadskansliet april 2011.

Varje kommun, varje skola i det offentliga skolväsendet, varje kommunal förskola och varje kommunalt fritidshem ska årligen göra en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i att dokumentera kvalitetsarbetet i verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja kommunernas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningarna ska även ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Kvalitetsredovisningen beskriver måluppfyllelsen för läsåret 2009-2010 i relation till statliga styrdokument samt övergripande verksamhets- och kvalitetsmål i budget 2010.

Borås Stads kvalitetsredovisning ska kopplas till den åtgärdsplan för förskola/skola för Borås Stad som antogs av Kommunfullmäktige september 2009. I kvalitetsredovisningen summeras de styrkor och förbättringsområden som identifierats. Nödvändiga åtgärder för förbättring skrivs in i åtgärdsplanen efter samråd med verksamheterna.

Grunden för redovisningen är det underlag som utvecklingsenheten begärt in från kommundelarna samt Utbildningsnämndens kvalitetsredovisning. Redovisningen omfattar även uppgifter från centralt insamlade nyckeltal, årsredovisningar, betygsstatistik och andra data från 2009-2010 som klimatundersökning och rektorers självskattningar och Skolverkets statistik. Som komplement till Kvalitetsredovisningen har utvecklingsenheten tagit fram en bilaga med fördjupad analys av verksamheternas resultat. Nämnderna ansvarar för att vidta de förbättringsåtgärder som anges i analysdelen.

KOMMUNSTYRELSEN

Lena Palmén

Kommunalråd

Ingegerd Eriksson

Enhetschef Kvalitet och utveckling

Innehållsförteckning

Del 1

1.1 Inledning

1.2 Sammanfattning

Kvalitetsarbete

Kunskapsutveckling

Värdegrund

1.3 Diskussion

1.4 Beslut och ansvarig

Del 2

Tabellbilaga

Övergripande verksamhets- och kvalitetsmål

Några nyckeltal

Kvalitetsredovisning läsåret 2009–2010 för Borås Stad

Del 1 – Sammanfattning

1.1 Inledning

Förskola och grundskola

Utbildningen har under läsåret 09/10 organiserats av 10 kommunalnämnder. I varje kommunal har funnits en verksamhetschef för förskola och skola. Alla kommunalar utom Trandared har haft undervisning åk 7-9. Eleverna från Trandareds kommunal har fått sin undervisning under åk 7-9 i andra kommunalar. Den obligatoriska grundsärskolan har organiserats av Sjöbo kommunal, och träningskolan har varit uppdelad på två kommunalar.

Öppna förskolan

Öppna förskolan är en frivillig verksamhet. Syftet är att vara en lättillgänglig och stimulerande mötesplats för barn och vuxna, att ge stöd åt föräldrar och utöka familjens nätverk, samt att ge information om service och resurser i kommunalen. Här skapas ofta den första kontakten för många nyblivna föräldrar.

Många föräldrar har stort behov av stödsamtal i föräldrarollen, och öppna förskolan erbjuder ofta föräldrautbildning. Öppna förskolan är också en mötesplats för integration. De kommunalar som har öppen förskola betonar att detta är en viktig verksamhet som har stor betydelse för sin målgrupp.

De frivilliga skolformerna

Utbildningsnämnden ansvarar för de frivilliga skolformerna.

Gymnasieskola

I Borås finns fem gymnasieskolor. Gymnasieskolan erbjuder 16 av 17 nationella program, specialutformade program, individuellt program samt programinriktat individuellt program, PRIV.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan i Borås finns på fyra enheter, varav två som integrerad verksamhet i gymnasieskolan. Gymnasiesärskolan erbjuder utbildning på nationella, specialutformade eller individuella program.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen i Borås, som tidigare bedrevs i fyra enheter med relativt stor geografisk spridning, flyttade under 2010 större delen av sin verksamhet till Björkäng.

I vuxenutbildningen ingår grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, sårvux, svenskundervisning för invandrare samt påbyggnadsutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar.

1.2 Sammanfattning

Behörigheten till gymnasieskolan har ökat jämfört med föregående år och är nu 86,2 procent, enligt lokal statistik. Efter sommarskola ökade andelen till 90,3 procent. Andel elever som nått målen i alla ämnen var 73,8 procent, vilket är en försämring jämfört med förra året. Meritvärdet¹ har kraftigt förbättrats och låg på 208 poäng.

I gymnasieskolan ligger den genomsnittliga betygspoängen över riksnittet. Andelen behöriga till högskola samt andelen med fullföljd gymnasieutbildning ligger högre än riket. 75 procent av eleverna fick godkänt betyg i alla kurser.

Nedanstående text ger en sammanfattande bild av Borås Stads kvalitetsarbete, kunskapsutveckling och värdegrundarbete i förskola och skola. Till beskrivningen hör också åtgärder som planeras för förskola och skola. Sist följer en diskussion om kvaliteten utifrån de framgångsfaktorer SKL² identifierat i framgångsrika skolkommuner. Analysen har gjorts av Utvecklingsenheten.

Kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Skolinspektionen lyfter i sin rapport ”Rektors ledarskap” (2010) att det inte sker ett systematiskt kvalitetsarbete med analys och utvärdering av skolans resultat utifrån sociala mål och kunskapsmål. De säger vidare att det saknas fungerande ledningsstrukturer, och att det är rektors ansvar att se över hur ledningsstrukturen ser ut i sin helhet och att tydliggöra arbetslagsledarnas roll. Detta gäller generellt i Sverige.

Borås Stad har kommit en bit på väg på detta område, t ex har flera skolor format skolutvecklingsgrupper som getts pedagogisk ledarutbildning för sitt uppdrag.

Skolinspektionen säger också att många skolor saknar arbetsformer för att kunna följa upp, utvärdera och ge återkoppling till lärare på den direkta undervisningen. Detta är en bild som vi även känner igen från Borås Stad.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Introducera nya rektorer i det systemteoretiska perspektivet
- Stödja skolors ledningsgrupper genom utbildning
- Följa upp rektors förutsättningar för pedagogiskt ledarskap
- Utveckla nätverken för rektorer inom ramen för skolutvecklingskonferensen.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Rektor följer varje elevs kunskapsutveckling och tar fullt resultatansvar.
- Prognos för måluppfyllelse.
- Kontinuerlig ledarutbildning med fokus på pedagogiskt ledarskap.
- Rektorer möts för att diskutera och analysera skolans resultat.
- Introducera nya rektorer i det systemteoretiska perspektivet.
- Införa självskattning (rektors bedömning av verksamheten) i kvalitetsarbetet.

Kvalitetsarbete i förskola, grundskola och grundsärskola

Följande uppföljningar är en del av Borås Stads systematiska kvalitetsarbete: Nationella prov i åk 3, 5 och 9, skriftliga omdömen i alla årskurser, prognoser för gymnasiebehörighet i åk 8 och 9, betyg och meritvärde samt klimatundersökning.

¹Meritvärde beräknas på slutbetyg med 10 poäng för godkänt betyg, 15 poäng för väl godkänt och 20 poäng för mycket väl godkänt betyg i ämnet.

²Sveriges Kommuner och Landsting

Kvalitetsarbetet genomsyrar inte arbetet på alla nivåer, från arbetslag till ytterst ansvarig. Förskolorna och skolorna behöver bli bättre på att analysera; att kunna värdera olika resultat och beskriva konkreta åtgärder. Rektor och förskolechef är ansvarig för kvalitetsarbetet gentemot arbetslagen, men upplever inte alltid att de har de rätta verktygen för ett sådant arbete.

Rektor vill ha en ökad likvärdighet i bedömningen av elevers kunskapsutveckling och måste skapa tid för denna typ av arbete.

Förutsättningarna för en webbaserad enkät är inte de bästa när förskolor saknar Internetuppkoppling. Bristerna var tydliga redan förra året och måste åtgärdas omgående.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Skapa en årscykel för kvalitetsarbetet.
- Skapa system för kvalitetssäkring och bedömning
- Granska kvaliteten på skriftliga omdömen
- Ämnesvisa lärargrupper i Borås Stad anpassar stödmaterial för kunskapsbedömning utifrån Lgr 11
- Starta fler kvalitetsnätverk för pedagoger i förskolan
- Utveckla analysstöd för klimatundersökningen
- Prioritera Internetuppkopplingar till alla förskolor

Kvalitetsarbete i de frivilliga skolformerna

Kvalitetsarbetet är inte förankrat på alla nivåer och bedrivs inte kontinuerligt under året. Alla medarbetare deltar inte i arbetet. Systematiken bör utvecklas såväl på förvaltningsnivå som på den enskilda skolan.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Skapa en årscykel för kvalitetsarbete.
- Utveckla analyserna så att de ligger till grund för det kontinuerliga förbättringsarbetet.
- Analysera resultat på kursprov och bedömningsinstrument.

Behörighet och kompetens i förskola, grundskola och grundsärskola

Huvudmannen har enligt nya skollagen till den sista juni 2015 på sig att se till att lärare är behöriga och undervisar i rätt ämne. Undantagna från detta är modersmåslärarna. Vi behöver i vårt fortsatta arbete på området problematisera begreppet *kompetens*. Idag ser vi att rektorer bedömer sina lärares behörighet olika, mycket beroende på att man tar andra hänsyn än den formella behörigheten.

I åk 1-3 har behörigheten ökat i svenska och matematik. I åk 4-6 har däremot behörigheten minskat i svenska och matematik. I svenska som andraspråk finns det ingen tydlig trend. I åk 7-9 har behörigheten i svenska minskat, medan den ökat i svenska som andraspråk. I matematik finns ingen tydlig trend.

Arbetet med att öka andelen förskollärare måste fortsätta, varför förskolechefer bör uppmuntra fler barnskötare att gå valideringsutbildningen.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Fortsätta valideringsutbildningarna för obehöriga förskollärare.
- Ytterligare kartläggning av den formella ämnesbehörigheten
- Utnyttja lärarlyftet för att höja ämnesdidaktiska kompetensen i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska.
- Utbilda fler lärare i svenska som andraspråk

Behörighet och kompetens i de frivilliga skolformerna

Behörigheten är god med vissa undantag; främst när det gäller lärare i yrkesämnen, vilket är en svårrekryterad grupp.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Uppmana obehöriga yrkeslärare att komplettera sin utbildning.

Lokaler i förskola, grundskola och grundsärskola

Flera förskolechefer säger att personalen saknar arbetsplatser med dator, Internetuppkoppling och telefon. Det borde vara självklart att en förskola i förändring med utökat pedagogiskt uppdrag och därmed ökat krav på dokumentation har väl fungerande arbetsplatser.

Grundskolan har stort behov att upprusta lokaler. Detta påverkar möjligheten att bedriva undervisning enligt styrdokumentet.

Åtgärder för förbättring förskola, grundskola och grundsärskola

- Säkerställa rimlig nivå på samtliga skollokaler utifrån en Borås Stad- standard.

Lokaler i de frivilliga skolformerna

Utbildningsförvaltningen har ändamålsenliga och väl fungerande lokaler för sin verksamhet. Ny gymnasieskola 2011 kommer att innebära vissa förändrade behov, bl a utbyggnad av lokaler för vissa program.

Vuxenutbildningen har under året samlat större delen av sin verksamhet till Björkäng. Målet är att hela vuxenutbildningen ska finnas i samma lokaler, centralt belägna i Borås.

Åtgärder för förbättring frivilliga skolformerna

- Utbyggnad och nödvändiga ändringar inför ny gymnasieskola, GY 11.

Datorer i förskola, grundskola och grundsärskola

IT-pedagogiken har inte fått något större genomslag i förskolans verksamhet. Det finns förskolechefer som inte ser datorn som ett pedagogiskt verktyg i förskolan. För att öka barnens tillgång till datorn som ett pedagogiskt verktyg behöver personalen ökad kompetens. Grundläggande IT-utrustning på förskolorna krävs för PIM³-utbildningen.

I kommande läroplan för grundskolan, Lgr 11, står det att skolan ansvarar för att varje elev efter grundskolan kan använda modern teknik för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Det är viktigt att datorn blir ett naturligt inslag i undervisningen. För detta behöver lärarna ökad IT-kompetens. PIM-utbildningen har precis startat, och inom en treårsperiod kommer alla att vara på en högre kompetensnivå. Till detta har Borås Stad upphandlat en lärplattform som ska användas av alla skolformer. Det som kan förvåna är att datorer används i så liten utsträckning på sarskolan. Dessa elever har mycket att vinna på digitala läromedel.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Utrusta förskolor med grundläggande IT-utrustning
- Kompetensutveckla personalen i PIM och IT-pedagogik

Datorer i de frivilliga skolformerna

Tillgången till datorer har ökat deras användning som pedagogiskt verktyg i de frivilliga skolformerna.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Införa Borås Stads IT-vision, som tas under våren 2011, i Utbildningsförvaltningens nya utvecklingsplan 2011-2015, *Bildningsstaden Borås*

Skolbibliotek - grundskola

Ett väl fungerande skolbibliotek är en viktig del i arbetet med språkutveckling. Detta ser olika ut på skolorna i Borås Stad.

Åtgärder för förbättring

- Fastställa en skolbiblioteksplan för att klargöra skolbibliotekens roll i arbetet för ökad läsförståelse och för att främja språkutvecklingen.

Skolbibliotek – frivilliga skolformer

På samtliga enheter finns väl fungerande skolbibliotek med utbildade skolbibliotekarier. Biblioteket är en del av skolan, och samarbetet med lärare och elever är väl utvecklat.

Övergångar – alla skolformer

Varje elev går igenom flera övergångar inom och mellan olika skolformer under sin skoltid. Överlämning mellan olika pedagoger och lärare sker på olika sätt. Det är viktigt att eleven upplever kontinuitet i sin kunskapsutveckling. I förskola och förskoleklass finns i plattformarna ett sådant underlag för likvärdighet när det gäller matematik och språkutveckling.

Åtgärder för förbättring i alla skolformer

- Se över hur vi kvalitetssäkrar goda övergångar mellan och inom olika skolformer.

Kunskapsutveckling**Förskola och grundskola**

Förhållningssättet till matematik i förskolan och dess koppling till lek har utvecklats mycket med matematikplattformen. Matematikmiljöerna har utvecklats. I klimatundersökning tycker 76 procent av föräldrarna att deras barn får möjlighet att utveckla matematiskt tänkande.

Med en språkplattform kan vi nu skapa en gemensam grund för språkutvecklande arbete i förskolan. Den förtydligade läroplanen, Lpfö 98- reviderad 2010, lyfter särskilt fram kommunikationsaspekten. Detta är något som behöver utvecklas. Förskolan i Borås har inte tillräckligt med modersmålsstöd för att täcka ett stort behov.

I grundskolan visar PISA- undersökningen att svenska elevers resultat har försämrats när det gäller såväl läsförståelse, matematik som naturvetenskap. Nära en fjärdedel av pojkarna i Borås når inte upp ens till den grundläggande nivån i läsförståelse i de nationella proven. Nationella proven visar att även matematik- kunskaperna har försämrats.

Under läsåret har prognoser på resultat i åk 9 gjorts varje månad för ett mer målinriktat arbete med att se den enskilde elevens behov. Fler elever har lyckats få behörighet till gymnasiet jämfört med 2009 och sommar- skola har erbjudits på fler ställen än tidigare år.

Med förhållningssättet att alla elever kan lyckas i skolan med rätt stöd och hjälp skulle skolan bli kompensatorisk i allra högsta grad, dvs kompensera för elevers bristande förutsättningar och bakgrund. Huvudstrategin för detta är att utveckla undervisningen i klassrummet och därmed göra eleverna själva medvetna om sin kunskapsutveckling genom *Bedömning för lärande (BFL)*. I detta arbete har 53 samtalsledare utbildats under läsåret, och ca 400 lärare deltar i BFL-grupper.

Satsningen på rutinerade lärare som utvecklingspedagoger i matematik har visat sig vara effektiv. De har arbetat med arbetslag i åk 1-3. Redan efter ett år anger rektorer att lärare är mer medvetna kring resultatet av undervisningen, och diskussioner kring måluppfyllelse har prioriterats. Lärarna lägger mer tid på gemensamma genomgångar och färdighetsträning. Eleverna räknar inte så mycket på egen hand och man arbetar mer på att automatisera den grundläggande matematiken. Arbetet bör fortsätta även i åk 4-6.

Ett problem är att många lärare inte har ämneskompetens i matematik. Forskare har pekat på att brister i grundläggande matematikkunskaper visar sig i övergång till åk 7. Det finns anledning att planera uppföljning och insatser i åk 7-9, dels för att följa insatserna i de tidiga åren, dels för att komplettera elevers bristande kunskaper.

Åtgärder för förbättring förskola och grundskola

- Se över matematikplattformen och anpassa efter den nya läroplanen som gäller från 1 juli 2011.
- Implementera språkplattformen i förskola och förskoleklass.
- Utforma projekt för att öka läsförståelsen
- Planera arbete för att utveckla läsundervisningen.
- Fördjupa och bredda arbetet i matematik
- Tydliggöra riktlinjer för betygssättning i åk 8.
- Fortsatt arbete med prognoser i åk 8 och 9 för gymnasiebehörighet
- Fortsatt satsning på sommarskola för elever som på slutbetyget inte nått behörighet till gymnasiet
- Utvärdera sommarskolan
- Bredda och fördjupa arbetet med BFL-grupper
- Fortsätta matematikarbetet i åk 1-3 med undervisningsstudier.
- Kompetensutveckla lärare i åk 1-3 i grundläggande aritmetik.
- Bredda matematikarbetet med diagnoser och analys med åk 4-6.
- Kompetensutveckla i matematik för modersmåslärare och lärare åk 1-3 som har elever med utländsk bakgrund.
- Kartlägga och göra undervisningsstudier i matematik i åk 7-9.

De frivilliga skolformerna

Resultaten i gymnasieskolan har stadigt förbättrats de senaste fyra åren. Borås Stads mål är att alla elever ska ha minst godkänt betyg i alla kurser. För 2010 var effektmålet 75 procent, vilket också uppnåddes. Genomsnittlig betygspoäng på gymnasieskolorna är över rikssnittet och på programnivå är förhållandet detsamma för majoriteten av program. Dock finns fortfarande fyra nationella program vars resultat är under rikets nivå. Det föranleder en noggrann uppföljning och åtgärdsplanering. Behörighet till högskola och fullföljd gymnasieutbildning lyckas Borås också bättre med än riket.

Den positiva utvecklingen följer av omfattande satsningar dels på övergripande nivå, dels av skolorna själva. Det kontinuerliga arbetet med resultatuppföljning på olika nivåer - lärare, arbetslag och skolledning - är underlag för skolorna att dels på individnivå upptäcka stödbehov i ett tidigt skede och kunna vidta åtgärder, dels strategiskt arbeta för bättre måluppfyllelse

Arbetet med Bedömning för lärande, BFL, som pågår på alla enheter, ökar förutsättningarna för att utveckla och förbättra undervisningens innehåll och kvalitet. BFL är ett av sex utvecklingsområden i Utbildningsförvaltningens nya utvecklingsplan för 2011-2015, *Bildningsstaden Borås*. Med tydlig målbeskrivning och preciserade strategier kommer området att effektutvärderas från och med vårterminen 2012.

Varje skolenhet ska ta fram en motsvarande plan och i denna förhålla sig till utvecklingsområdena i förvaltningens plan, samt beskriva egna förbättringsområden och strategier för ökad måluppfyllelse.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Alla lärare deltar i BFL-samtalsgrupper.
- Respektive skolledning ser till att området är prioriterat och att BFL-samtalsledare och lärare har tillräckligt med tid.
- Utbildningsförvaltningen ger stöd till BFL-samtalsledarna så att de kan fullgöra och utveckla sitt uppdrag.
- Utbildningsförvaltningen ansvarar för gemensamma utvärderingar och uppföljningar för att visa och stödja utveckling.
- Respektive skolledning följer och stödjer sin skolas utveckling. Skolledningen bevakar att utvecklingsområdet är prioriterat och att hinder för utvecklingen undanröjs.

Barn och elever i behov av särskilt stöd

Förskola och grundskola

Rektors självskattning visar att i stort sett alla elever får den hjälp de behöver för att nå målen i skolan. I juni 2010 saknade dock 14,6 procent av eleverna behörighet att gå vidare till gymnasiets nationella program. Åtgärdsprogrammen behöver bli bättre och skolans roll i programmen poängteras mer. SPKC behöver utvärderingsverktyg för att se effekten av sina insatser.

Åtgärdsprogram som i skolan används för att dokumentera insatser för elever i behov av särskilt stöd handlar om åtgärder som sätts in för att eleven ska uppnå vissa mål. Det finns en problematik med det begreppet i förskolan. Förskolans mål är inte konstruerade som mål att uppnå. Det vore därför bättre att ha ett annat enhetligt begrepp i Borås Stad för det dokument som beskriver särskilda insatser.

Åtgärder för förbättring i förskola och grundskola

- Gör riktlinjer för dokumentation i förskolan kring barn i behov av särskilt stöd.
- Förbättra åtgärdsprogrammen.
- Hitta/utveckla utvärderingsverktyg för att kunna mäta effekten av SPKCs arbete.
- Bilda nätverk för specialpedagoger kring LOGOS.

De frivilliga skolformerna

Förebyggande arbete bedrivs på skolorna i olika former. När en elev har svårigheter gör skolorna i regel en rad insatser. Vid behov görs en specialpedagogisk och/eller psykologisk utredning. Åtgärdsprogram upprättas dock inte i tillräcklig omfattning, och kvaliteten är varierande. Det förekommer att åtgärderna stannar på individnivå, eller är för generella.

Förhållningssättet är inkludering, vilket innebär att stödet främst ges i ordinarie undervisning.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Utveckla och förbättra elevhälsoarbetet utifrån antagen elevhälsoplan.
- Utveckla och bredda repertoaren av pedagogiska metoder och undervisningsstrategier hos alla lärare.
- Förbättra åtgärdsprogrammen.

Barn och elever med annat modersmål än svenska

Förskola och grundskola

Borås Stad behöver ett gemensamt förhållningssätt kring arbetet med flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan. Detta lyfts särskilt i den språkplattform för förskola och förskoleklass som gjorts under läsåret. Språkstödjare finns på några förskolor i Borås Stad.

I grundskolan åk 9 har 96 av 100 utlandsfödda elever deltagit i undervisning i svenska som andraspråk. 74 procent av utlandsfödda elever har nått målen för svenska som andraspråk, men endast 60 procent är behöriga till gymnasiet. Det saknas ett gemensamt förhållningssätt för elever med annat modersmål än svenska. De får idag inte rätt sorts undervisning i den utsträckning de behöver. Fortsatt kartläggning är nödvändig för att se varför elever lyckas bättre på vissa skolor.

Det finns ett stort behov av kompetensutveckling av lärare i svenska som andraspråk samt kring språkutvecklande arbetsätt. Nya rutiner för nyanlända elever kommer att ställa högre krav på skolans undervisning, eftersom dessa elever tidigare placeras i vanlig klass. Ett tydligare system för att följa upp resultaten för elever med annat modersmål än svenska behövs.

Åtgärder för förbättring i förskola och grundskola

- Arbeta med flerspråkighetsperspektivet vid implementering av språkplattform för Borås Stad.

- Öka möjligheterna till utbyte mellan förskolor för att bygga upp kompetensen på området.
- Utredda effekter av språkstöd och språkpedagoger i förskolan
- Införa en ny organisation - CFL⁴ - med ansvar att kartlägga och tillgodose elevernas behov.
- Kompetensutveckla lärare som saknar kompetens i svenska som andraspråk.
- Inleda systematiskt arbete att kompetenshöja alla lärare kring språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen.
- Ta fram tydligare system för resultatuppföljning av elevgruppen

De frivilliga skolformerna

Skolrelaterade faktorer för hur väl skolan lyckas med elever med utländsk bakgrund är omfattningen av modersmålsundervisning, studiehandledning på modersmål, svenska som andraspråksundervisning samt lärares förmåga att använda språkutvecklande arbetssätt. I Borås gymnasieskolor är allt detta otillräckligt och behöver utvecklas.

I vuxenutbildningen har nästan hälften av de studerande utländsk bakgrund. Vuxenutbildningen behöver göra sin egen analys av måluppfyllelse och stödåtgärder för studerande med utländsk bakgrund.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Öka omfattningen av svenska som andraspråksundervisning.
- Öka omfattningen av studiehandledning på modersmålet.
- Öka omfattningen av modersmålsundervisning.
- Alla nyanlända elever får en gedigen kartläggning och validering av sin kunskapsnivå av Centrum för flerspråkigt lärande (CFL).
- Kompetensutveckla lärare i språkutvecklande arbetssätt.

Kunskapsutveckling i fritidshemmet

Kunskapsutveckling i fritidshemmet visar en positiv bild, både när det gäller arbetet mot målen i stort och arbetet med hälso- och livsstilsfrågor. Vi behöver titta närmare på hur man i fritidshemmet kompletterar skolans arbete.

Skolverket säger att barn till föräldrar med låg utbildningsbakgrund får sämre meritvärde, och tvärtom. Även fritidshemmet behöver reflektera kring hur man kan kompensera i detta avseende.

En aspekt i Skolinspektionens granskning 2010 är de stora barngrupperna. Skolverket säger att antalet personal inte är en garant för kvaliteten, men när det blir så många barn i förhållande till personal att det inte finns plats för det samspel som är nödvändigt för att bedriva pedagogik, så spelar det ingen roll hur kompetent personalen är. Även Borås Stad behöver se över antalet barn i grupperna.

Åtgärder för förbättring i fritidshemmet

- Öka antalet personal i barngrupperna.
- Lyfta frågeställningar kring fritidshemmet på skolutvecklingskonferens.

Kunskapsutveckling i grundsärskola och gymnasiesärskola

Skolverket har konstaterat att kvaliteten på undervisningen i särskolan ofta brister. Fokus ligger mer på omsorg än på kunskap, och elever får inte alltid den stimulans de behöver. Lärare bör i större utsträckning ta fram rutiner för att systematiskt utvärdera elevernas kunskapsutveckling mot de nationella målen.

Likvärdigheten i bedömning är inte tillräcklig i Borås Stad. Lärarnas förmåga att bedöma elevens kunskapsutveckling behöver öka. Borås Stad har startat kompetensutveckling på området, och stödmaterial för kunskapsbedömning har tagits fram.

Åtgärder för förbättring

- Utveckla metodik och pedagogik genom pedagogiska samtal och kompetensutveckling.
- Implementera rutiner för mottagande i grundsärskola och gymnasiesärskola.

⁴ Centrum för flerspråkigt lärande

- Kompetensutveckla kring skriftliga omdömen i grundsärskolan
- Handleda kring bedömningsfrågor

Värdegrund

Förskola, grundskola och grundsärskola

En majoritet av förskolorna i Borås har ett värdegrundsarbete som sätter tydliga avtryck i verksamheten, och tar tillvara barns uppfattningar och erfarenheter. Förskolechefernas beskrivning av arbetet med planen för diskriminering och kränkande behandling tyder dock på brister. Detsamma gäller för skolorna.

Rektorerna beskriver att arbetsro råder på skolorna och väldigt lite tid går åt till konfliktlösning.

Uppfattningen om värdegrundsarbetet i 7-9-skolor och övriga 1-6-skolor skiljer sig. 1-6-skolorna beskriver generellt en högre kvalitet i värdegrundsarbetet.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Säkerställa att alla skolor har en plan mot diskriminering och kränkande behandling, och fortsätta arbetet med dessa planer.
- Utbyta erfarenheter kring arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, inom ramen för skolutvecklingskonferensen och i samarbete med Ungdomsrådet.
- Ge analysstöd till förskolechefer och rektorer utifrån klimatundersökningen
- Utveckla klimatundersökningen för bättre svarsfrekvens

De frivilliga skolformerna

I skolklimatundersökningen, där fyra delområden utvärderas, får området Normer och värden högst betyg av både elever och lärare. Det tyder på att båda grupperna trivs och är trygga på sin skola.

Likabehandlingsarbetet är väl etablerat på skolorna. Ny utvärderingsmodell med särskilt fokus på diskrimineringsgrunderna har tagits fram under 2010.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

Skolklimatundersökningen kommer att genomföras regelbundet. En ny utvärderingsmodell med särskilt fokus på diskrimineringsgrunderna kommer att öka skolornas förutsättningar att utveckla det förebyggande arbetet.

Barns och elevers inflytande

Förskola, grundskola och grundsärskola

I förskolan sker mer dokumentation för barn i barnhöjd. Material är mer synligt och lättillgängligt för att barnen själva ska kunna ha ett större inflytande över sina aktiviteter. Det finns exempel på kommundelar som arbetat med kompetensutveckling i genusfrågor, vilket är ett viktigt perspektiv att ha med när det gäller pojkars och flickors inflytande.

Rektorerna i grundskolan skattar elevernas inflytande och kännedom om målen högre än lärarna och eleverna gör. Det finns inga tecken på ökat inflytande med stigande ålder. Rektor behöver som pedagogisk ledare driva frågor som utvecklar elevinflytandet, om både informella och formella strukturer. Läroplanens krav på elevinflytande kan tillgodoses med ett fortsatt och breddat arbete med *bedömning för lärande*.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Sprida goda exempel för barns inflytande.
- Bredda och fördjupa arbetet med *Bedömning för lärande*.
- Arbeta vidare med att utveckla elevinflytandet tillsammans med Ungdomsrådet.

De frivilliga skolformerna

Elevinflytandet undersöks via klimatundersökning. Läroplanens krav på elevinflytande kan tillgodoses med ett fortsatt och breddat arbete med *bedömning för lärande*.

Åtgärder för förbättring i frivilliga skolformer

- Bredda och fördjupa arbetet med Bedömning för lärande
- Arbeta vidare skolformsövergripande med att utveckla elevinflytandet tillsammans med Ungdomsrådet.

Föräldrainflytande i förskola, grundskola och grundsärskola

Föräldrar bemöts professionellt i förskolan och är nöjda, men möjligheten till inflytande kan öka. Även om föräldrar i klimatundersökningen uttrycker att man är nöjd med informationen, så är det viktigt att även föräldrar med annat modersmål kan ta del av information som ges på svenska.

Föräldrainflytandet behöver utvecklas både när det gäller samarbete skola - hem samt i arbetet med IUP⁵ med skriftliga omdömen, så att alla föräldrar upplever att dokumenten blir tydliga och begripliga.

Åtgärder för förbättring i förskola, grundskola och grundsärskola

- Kartlägga hur föräldrainflytandet går till i förskolan
- Sprida goda exempel på föräldrainflytande i förskolan.
- Översätta all information som går ut till föräldrar.
- Ta fram åtgärder för ökat föräldrainflytande.

Värdegrund i fritidshem

I fritidshemmet kan barnen utveckla en förståelse för demokrati genom att få uttrycka tankar och åsikter och kunna påverka fritidshemmets innehåll.

Ett gott samarbete är en självklar del av fritidshemmets verksamhet och en viktig kvalitetsfaktor. Ett nära samarbete är en viktig förutsättning för att barnet ska känna kontinuitet i hem och fritidshem. Det är personalens ansvar att det finns ett samarbete med vårdnadshavare och föräldrar.

Åtgärder för förbättring i fritidshem

- Sprida goda exempel på hur barns inflytande på fritidshemmet kan se ut.
- Bilda nätverk på skolutvecklingskonferensen för samtal kring ökat föräldrainflytande på fritidshemmet.

1.3 Diskussion – Är Borås en framgångsrik skolkommun?

För andra året i rad är utgångspunkten i analysen Sveriges kommuner och landstings (SKL) rapport "Konsten att nå resultat – erfarenheter från framgångsrika skolkommuner" (2009) som beskriver åtta gemensamma faktorer som viktiga för högre måluppfyllelse.

Framgångsrika skolkommuner:

1. har bra ledare
2. lyfter fram kompetenta lärare
3. har höga förväntningar
4. tar reda på hur det går
5. har fungerande relationer
6. har tydlig ansvarsfördelning
7. fångar upp elever med svårigheter
8. har enats om skolans mål

I följande diskussion används ovanstående faktorer som utgångspunkt för att bedöma om Borås är en framgångsrik skolkommun.

1. Finns ett framgångsrikt ledarskap i Borås?

Rektorer i Borås vill ta ett pedagogiskt ansvar och vara pedagogiska ledare. En översyn av rektors förutsättningar har gjorts. Utifrån den har förändringar gjorts, bl a har tjänster tillsatts för att avlasta rektorer. Arbetsmiljöverket har gjort en inspektion och funnit att förändringsarbetet håller god kvalitet. Inför den nya kommunorganisation har man dock sett att förutsättningarna inte är likvärdiga mellan kommundelarna i detta avseende. Ansvaret att ändra förutsättningarna ligger hos kommundelarna.

Det finns även ett behov av nätverk mellan rektorer över kommungränserna för att skapa ett dynamiskt samarbete, och för att rektorer ska ta ett gemensamt ansvar för hela skolverksamheten i kommunen.

Förvaltningsnivån har präglats av aktiva kommundelschefer som ingår i Utvecklingsenhetens ledningsgrupp. I denna ledningsgrupp har också utbildningschefen för de frivilliga skolformerna ingått. Ledningsgruppen har i åk 9 infört månatliga prognoser för behörighet till gymnasiet. Detta synsätt visar på ett aktivt ledarskap från ledningsgruppen gentemot verksamheten. I gymnasiet prognostiseras terminsvis andelen elever i år 1-3 med minst godkänt i samtliga kurser. Syftet är att upptäcka stödbehov i ett tidigt skede och att kunna vidta åtgärder, samt att strategiskt arbeta för ökad måluppfyllelse.

En god resultatutveckling efterfrågas på alla nivåer. Kommunfullmäktige efterfrågar resultaten genom verksamhets – och kvalitetsmålen.

Finns då ett framgångsrikt ledarskap i och för boråsskolorna?

På politisk nivå och på förvaltningsnivå finns sedan Utvecklingsenhetens start i januari 2008 ett större engagemang än tidigare. Dessa nivåer ställer krav på goda resultat och följer utvecklingen kontinuerligt. När det gäller prognoser för måluppfyllelse är det ett arbetssätt som behöver förankras mer bland rektorer och lärare. På rektorsnivån märks att förutsättningarna har börjat förbättras för det pedagogiska uppdraget.

2. Lyfts kompetenta lärare fram? Arbetas det för att få rätt kompetens på rätt plats? Finns strategisk kompetensutveckling?

Utifrån arbetet med att stimulera matematikutveckling i förskolan (Matematikplattformen) avslutades under året en kompetensutveckling för samtliga pedagoger i förskola och förskoleklass. Att identifiera utvecklingsområde, ta fram gemensam utgångspunkt och därefter kompetensutveckla har visat sig vara en effektiv modell och kommer att användas för flera olika insatser framöver.

Under läsåret 2009/10 har flera lärare och förskollärare engagerats för utvecklingsarbete. En del har haft s.k. karriärtjänster med 10 procent nedsättning och lönepåslag. I förskolan ansvarar dessa pedagogiska ledare för

pedagogisk utveckling tillsammans med förskolechefer i några kommundelar. I skolan finns liknande uppdrag. I arbetet med bedömning för lärande utser rektor samtalsledare som får en utbildning. Dessa ska sedan driva utvecklingen av undervisningen på den egna skolan.

Att lärare lär lärare är en bärande tanke för hur förbättringsarbete ska bedrivas. Arbetet med att ta fram stödmaterial för skriftliga omdömen är ett exempel på detta. Det har varit svårt att i vissa ämnen rekrytera lärare till detta uppdrag. Organisationen på skolorna behöver utvecklas för att tåla att pedagoger och lärare under begränsade perioder ägnar sig åt kompetensutveckling eller utvecklingsarbete. Det är angeläget att hitta former för stöd till lärare att efter utvecklingsuppdrag eller kompetensutveckling sprida kunskaper på den egna skolan. Lärare som lär lärare är en god kompetensutvecklingsinsats, både på den egna förskolan och skolan och i samverkan över kommunalsgränserna.

Det har även anställts lärare på heltid för att utveckla matematikundervisningen i arbetslagen åk 1-3 på skolorna.

Den nya skollagen ställer krav på att alla lärare från 2015 ska ha behörighet för ämne och elevernas ålder. Ett exempel på behov av ökad behörighet gäller ämnet svenska som andraspråk. Trots att det funnits tillgång till kompetensutveckling i form av lärarlyftsplatser har inte detta utnyttjats tillräckligt. För att säkerställa att elever möter ämnesbehöriga och kompetenta lärare behövs en inventering och kompetensutveckling.

Rektors styrning över användning av lärares kompetens behöver lyftas. Den nationella bilden är att detta enbart sker på lärarinitiativ om exempelvis den ämnesbehöriga engelskläraren undervisar i två femteklasser och kollegan har matte i båda klasserna. Vi behöver granska hur detta förhåller sig i Borås Stad.

3. Har vi höga förväntningar på skolans resultat oavsett förutsättningar?

Det finns fortfarande en hel del att göra avseende förväntningar och höga krav på att alla elever ska lyckas, oavsett förutsättningar. Att arbeta med prognoser är att synliggöra varje elevs kunskapsutveckling och vilka som behöver extra stöd för att nå målen. När det nu blivit tydligare att alla på varje nivå är ansvariga för resultaten i skolan kan uppföljningen bli mer stringent. Samtidigt ökar möjligheterna till att kontinuerligt stämna av hur det ser ut och vad som ska korrigeras för att nå målen.

4. Har Borås Stad en bra uppföljning och återkoppling?

Antalet elever som riskerar att inte nå målen måste minska. Det handlar alltså om att etablera ett tänkande kring prognosarbetet, så att skolan utifrån dessa analyser flera gånger per termin kan fördela resurserna till de behov som framkommit. I prognosarbetet tydliggörs skolans ansvar för att alla elever lyckas. Detta tänkande behövs på alla nivåer, från förskola/skola och förvaltningsnivå till den politiska nivån, så att verksamheten kan agera proaktivt. I en framgångsrik skolkommun tar politiker en aktiv del i uppföljning och diskuterar skolans resultat.

Under året har en mer systematisk uppföljning av kunskapsresultat i grundskolan vuxit fram. Utvecklingsenheten har ordnat ett stödmaterial för bedömning inför skriftliga omdömen, och har ansvar för kvalitetssäkring av stödmaterial. Materialet revideras med jämna mellanrum. Genom de skriftliga omdömena följs numera elevens kunskapsutveckling höst och vår i alla ämnen. På klassrumsnivå gör lärare diagnoser av elevers kunskaper i matematik och svenska/svenska som andraspråk. Det genomförs även nationella prov i åk 3, 5 och 9 i matematik, svenska och engelska samt i de naturorienterade ämnena. I gymnasieskolan genomför alla elever nationella prov i svenska B/svenska som andraspråk B, matematik A samt engelska A. Proven är ett stöd för den enskilde läraren att bedöma elevens kunskaper.

Nationella prov sambedöms på en del skolor. Detta är ett område att utveckla så att vi kan få en likvärdig bedömning av elevernas kunskaper.

Elev- och föräldrainflytande, värdegrund m.m. undersöks genom den årliga klimatundersökningen som besvaras av elever, lärare/pedagoger och föräldrar. Hur rektor och verksamhetschef följer upp dessa resultat i verksamheten är väldigt olika, allt från ett konstaterande av läget till analys av resultat och insats av åtgärder.

Återkoppling är en förutsättning för att skapa delaktighet hos elever, föräldrar, personal, tjänstemän och politiker. Återkoppling till verksamheten sker idag olika mycket. Skälen till detta är t.ex. att det inte finns fungerande datasystem som ger överblick över resultat, varken för rektorer eller för chefer på högre nivå. När delaktigheten finns kan man få till stånd en bra dialog kring behov och planering av åtgärder. Resultatansvaret kan då bli tydligt för varje medarbetare i förskola/skola, rektor, verksamhetschef, förvaltningschef och politiker.

Kvalitetsarbete sker fortfarande relativt instrumentellt och fungerar inte som ett underlag för skolutvecklingsinsatser. Fokus ligger fortfarande mer på dokumentation och mindre på analys. Ett framgångsrikt kvalitetsarbete måste vara mer processinriktat och inbegripa en analys innan man beslutar om åtgärder för förbättring. Idag agerar skolor och förskolor ofta utifrån sitt resultat utan att göra en ordentlig analys, vilket kan medföra att man istället för att metodutveckla arbetet gör mer av samma sak som redan gjorts.

Tidiga uppföljningar är en nyckel och även förskolan måste med i detta arbete. I den processen behöver begreppet bedömning i förskolan problematiseras för att vi ska kunna utveckla bedömning av måluppfyllelse även i förskolan.

Borås Stad har ännu inte ett bra system för uppföljning och återkoppling, men viktiga steg har tagits t.ex. med beslut om gemensam uppföljning av skriftliga omdömen.

5. Arbetar Borås Stad för att få väl fungerande relationer inom hela verksamheten?

”Lust att lära – möjlighet att lyckas” är en vision som antagits av Kommunfullmäktige och som nu hörs mer och mer i verksamheten. Detta är dock ett arbete som måste få mer tyngd och också kopplas till vilka konsekvenser detta får och vad som förväntas av alla medarbetare.

Att bygga ett fungerande system med olika nivåer som har goda relationer med varandra är en framgångsfaktor. Borås Stad har en ny organisation med tre stadsdelar och en utbildningsnämnd, vilka alla hanterar utbildning. Det behöver finnas arenor där olika nivåer möts för att komma överens om gemensamma förhållningssätt och skapa gemensamma strategier för arbetet. Exempel på detta är grupper där lärare lär lärare, skolutvecklingskonferenser för rektorer och kvalitetsnätverk i förskolan.

Styrkedjan och kommunikationsvägar behöver bli tydliga för att elever och alla medarbetare i förskola och skola ska bli mer delaktiga. Borås Stad är på väg mot fungerande relationer.

6. Finns en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan politiker, tjänstemän och rektorer?

Politiken äger frågan om vad som ska göras och verksamheten om hur. Rollfördelningen har varit tydlig i Borås Stad och behöver vännas även i den nya organisationen.

Det finns delegationsordningar med ansvar och befogenheter som styr verksamheten, däremot finns inga skriftliga överenskommelser med förvaltningschefer och rektorer kring uppdraget att förbättra elevernas resultat. En diskussion kring resultatansvar har påbörjats. En väg till framgång är att varje medarbetare, rektor, verksamhetschef och förvaltningschef tar resultatansvar när det gäller det pedagogiska uppdraget. Detta måste förtydligas och kommuniceras till alla medarbetare.

7. Hur fångas elever i behov av särskilt stöd upp i Borås?

Alla elever har rätt att lämna skolan med goda kunskaper. Det lägger grunden för framtida studie- och arbetsliv och är en förutsättning för att bli den aktiva samhällsmedborgare som läroplanerna föreskriver. Rutiner för att tidigt upptäcka elever som riskerar att inte nå målen är ett exempel på hur framgångsrika skolkommuner arbetar. En av dessa rutiner är kunskapsuppföljningar. Rutiner för insatser kopplade till dessa kunskapsuppföljningar är en naturlig följd. Att ha tillgång till elevhälsans kompetenser är också framgångsrikt, liksom ett inkluderande synsätt där det särskilda stödet i första hand ges i klassrummet. Läroplanen vilar på en konstruktivistisk grund, d.v.s. att kunskap är något som växer fram i samspel med andra. Ur detta perspektiv är det självklart att det särskilda stödet i första hand ges i klassrummet.

Med endast 86 procent behöriga till nationella program kan vi inte säga att vi klarar att fånga upp elever i behov av särskilt stöd. Alla elever måste få möjlighet att bli behöriga till ett nationellt program. Det är en demokratifråga.

Elevhälsan behöver arbeta efter nya riktlinjer och specialpedagogens roll behöver granskas och förtydligas. Denna kompetens är central för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd.

En strävan är att alla elever i gymnasieskolan ska nå minst godkänt i alla kurser. Trots en positiv utveckling når fortfarande var fjärde elev inte detta, och andelen avbrott är för hög. Elever i behov av särskilt stöd är ett fortsatt utvecklingsområde i Utbildningsförvaltningens nya plan för de kommande fyra åren. Varje skolenhet ska ta fram en motsvarande plan och i denna förhålla sig till utvecklingsområdena i förvaltningens plan samt beskriva egna förbättringsområden och strategier för ökad måluppfyllelse på sin nivå.

8. Har vi en samsyn om mål och inriktning för verksamheten? Finns det en kontinuitet i denna samsyn?

I åtgärdsplanen för förskola och grundskola från 2009 och för de frivilliga skolformerna i en ny Utvecklingsplan för åren 2011-2015, har Borås Stad en gemensam utgångspunkt för utvecklingsarbetet.

1.4 Beslut och ansvarig

Kvalitetsredovisningen redovisas för Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ansvarar för kvalitetsredovisningen.

Kvalitetsredovisning läsåret 2009–2010 för Borås Stad

Del 2 – Tabellbilaga

Övergripande verksamhets- och kvalitetsmål

Förskolan

En av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i förskolan är personalens kompetens. Det uppdrag som förskolan ges i läroplanen ställer krav på en verksamhet som förutsätter att personalen har goda pedagogiska kunskaper. Det handlar även om förhållningssätt och om den pedagogiska medvetenhet som kommer till uttryck i sättet att tänka och förhålla sig till barn, andra vuxna i förskolan och till föräldrar.

Mål tagna av Kommunfullmäktige

2007 andel förskollärare 61 procent
2008 andel förskollärare 64 procent
2010 andel förskollärare 69 procent⁶

Andel förskollärare i förskolan (%)

Under 50%	50 – 60 %	60 – 70 %	70 – 80 %	80 – 100%
6 förskolor	17 förskolor	14 förskolor	11 förskolor	5 förskolor

Andelen förskollärare på förskolorna varierar från 26,7 procent som lägst till 100 procent som högst av 54 förskolor

Fullmäktiges mål för andel förskollärare för 2010 är 69 procent och 33 förskolor når inte dit.

Andelen förskollärare har inte ökat 2009 i enlighet med de mål fullmäktige har satt upp.

Grundskolan

Nationella prov åk 3 och 5

Årets nationella prov har ännu inte kunnat sammanställas av SCB⁷. Proven är inte tänkta att vägas samman ämnesvis, utan varje delprov mäter var för sig en del av ämnet. Det är anledningen till att de inte heller går att jämföra med tidigare års resultat som är ett sammanvägt resultat för ämnet.

Syftet med ämnesproven i åk 3 och 5 är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning. De ska ge läraren stöd vid bedömning av om eleven uppnått de mål som finns för ämnena i kursplanen. Proven har också ett diagnostiskt syfte, vilket innebär att de kartlägger elevens kunskaper i respektive ämne och kan vara ett underlag när det gäller att uppmärksamma behov av särskilt stöd.

⁶ Andelen har justerats av Fullmäktige i budget 2010 från 74 %

⁷ Statistiska Centralbyrån

Betyg åk 9 – andel elever med minst godkänt i alla ämnen

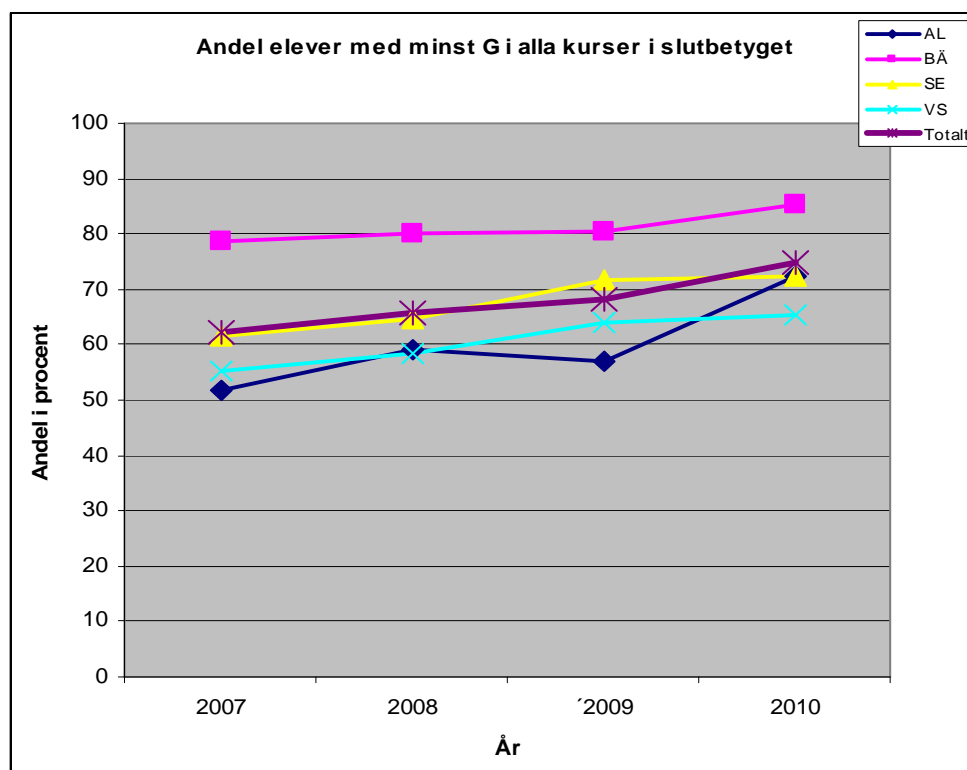
Betyg åk 9		Andel (%)				
Vt 2010	Meritvärde	Behöriga till gymnasiet	Nått målen i alla ämnen	Ej nått målen i ett ämne	Ej nått målen i två el. flera ämnen	Saknar betyg i alla ämnen
Bodaskolan 2010	203,5	79,7	70,0	6,9	18,4	4,6
2009	198,7	76,4	62,3	11	21,5	5,2
2008	199,8	77,4	73,2	6,3	15,3	5,3
2007	198	76	67	9	18	6
Engelbrekt 2010	214,5	93,7	84,7	9,0	6,3	0,0
2009	218	91,4	82,7	5,6	11,7	0
2008	212,9	92,8	81,7	9,8	8,5	0
2007	206	97	87	7	6	1
Dalsjöskolan 2010	205,4	86,8	71,7	10,7	16,4	1,3
2009	209,9	88,8	81,3	6,7	11,9	0
2008	203,3	90,7	80,2	9,9	9,9	0
2007	214	90	83	8	10	0
Fristadskolan 2010	206,9	88,5	78,2	8,3	13,5	0,0
2009	197,5	84,5	75,2	7,5	16,1	1,2
2008	190,9	86	64	16,3	19,8	0
2007	190	82	65	11	23	1
Daltorp 2010	206,1	86,4	72,8	5,4	21,1	0,7
2009	208,7	90,4	78,3	6,6	15,1	0
2008	206,5	91,8	73,8	9,7	15,4	1
2007	202	89	69	13	19	1
Särlaskolan 2010	218,3	82,6	72,7	8,3	14,0	5,0
2009	182,1	72,1	60,6	7,9	27,3	4,2
2008	194,9	72,4	62,9	9,4	20,6	7,1
2007	191	76	64	12	21	3
Sandgård 2010	219,8	90,7	78,6	12,9	8,6	0,0
2009	209,9	92,6	82,2	9,6	8,1	0
2008	208,9	91,5	85,1	5,7	8,5	0,7
2007	211	93	89	3	7	1
Erikslund 2010	208,2	84,4	65,6	18,8	15,6	0,0
2009	201,8	84,6	76,9	4,6	18,5	0
2008	219,9	89,9	75,9	13,9	10,1	0
2007	205	83	74	12	12	1
Viskaforsskolan 2010	192,1	78,3	71	10,1	17,4	1,4
2009	206,2	94,7	82,7	6,7	10,7	0
2008	211,1	91,3	82,7	6,7	10,6	0
2007	210	87	81	12	8	0
Borås 2010	208	85,4	73,8	9,3	15,2	1,7
2009	202,9	85	74,5	7,6	16,4	1,5
2008	203,3	86	74,4	9,6	14,1	1,9
2007	202,1	85,6	74,7	9,3	14,3	1,7
Riket 2010	208,8	88,2	76,6	7,9	14,5	1,1

Källa: Skolverket, Siris

Gymnasieskolan

Slutbetyg med minst godkänt i alla ämnen

Tre av fyra elever fick ett slutbetyg från ett fullständigt eller utökat program med minst godkänt i alla kurser. Därmed uppnåddes Kommunfullmäktiges mål för perioden; att 75 procent av eleverna ska ha minst G. Samtliga gymnasieskolor förbättrade sitt resultat jämfört med föregående läsår.

Avgång

Studieavgång, dvs avbrott, innebär att eleven har slutat på ett nationellt eller specialutformat program på gymnasieskolan i Borås och inte fortsatt sina studier på något annat program i kommunal gymnasieskola i Borås. Elever på skolorna som inte är folkbokförda i Borås kan dock vid avbrott fullfölja sina studier i hemkommunen. De elever som gör avbrott under sommaren är inkluderade i respektive läsårs statistik.

Totalt sett har avgångarna ökat något i år. Det är åk 3 som står för ökningen. Föregående års påtagliga ökning av avgångar i åk 2 har avstannat och minskat i omfattning.

Skolvis granskning visar att andelen avbrott är lägst på Sven Eriksonsgymnasiet, följt av Bäckängsgymnasiet. Avgångarna har ökat påtagligt från föregående år både på Almås- och Viskastrandsgymnasiet.

Avgångsstatistiken följs upp, analyseras och åtgärdas på såväl skol- som förvaltningsnivå.

Individuella programmet

Av de elever som fanns på individuella programmet gick 41 procent vidare till nationellt program efter ett års studier, exklusive nyanlända elever på IVIK⁸.

Några nyckeltal

Antal inskrivna barn /elever

Barn/elever	2007	2008	2009
Antal barn i förskola	4 860	5033	5136
Antal barn i förskoleklass	1 048	1025	1111
Antal elever i grundskola	10 538	10218	9315
Antal elever i fristående skola			665
Antalet lärare per 100 elever	8,1	8,3	8,2
Nettokostnad per elev	69 972	75 163	79138
Antal i obligatorisk särskola (Inkl integrerade elever)	119	111	109

Källa: Årsredovisning 2007, 2008 och 2009

Förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning

	Borås 2007	Borås 2008	Borås 2009	Jämförliga kommuner 2009	Hela riket 2009
Förskola					
Inskrivna barn 1-5 år, enbart i förskolan	83%	84%	83%	84%	82%
I kommunal regi:					
Årsarbetare m pedagogisk högskoleexamen.	61%	57%	62%	59%	54%
Inskrivna barn / årsarbetare	5,4	5,2	5,2	5,4	5,3
Inskrivna barn/avd	17	17	17	17	17
Kostnad / inskrivet barn	100 500 kr	106 800 kr	106 900 kr	115 900 kr	117 600 kr
Fritidshem					
Inskrivna barn av samtliga barn i åldern 6-9	81%	79%	79%	81%	80%
Samtliga barn i åldern 10-12	15%	14%	16%	14%	14%
Årsarbetare m pedagogisk högskoleexamen.	70%	66%	69%	72%	59%
Inskrivna barn/årsarbetare	22,6	24	26	22,7%	20,9%
Förskoleklass					
Elever av samtliga 6-åringar	98%	93%	93%	96%	95%
Årsarbetare per 100 elever	6,5	6,0	6,3	5,8	6,2
Grundskola					
Elever i fristående skolor	4,4%	6,1%	7%	11,8%	11,1%
Elever som deltar i modersmålsundervisning.	6,4%	9,9%	9,6%	11,7%	9,9%
Lärare per 100 elever	7,9	8,1	7,8	8,2	8,3
Lärare med pedagogisk utbildning, %	87	87	88	90	88
Kostnad per elev för undervisning	36 700 kr	38100 kr	39 600 kr	41 100 kr	42 800 kr
Kostnad per elev totalt	72 700 kr	78 600 kr	80 200 kr	81 400 kr	83 700 kr
Lokalkostnad	15 700 kr	17 200 kr	18 400 kr	16 800 kr	16 700 kr
Gymnasieskola					
Lärare per 100 elever	7,6	8,4	8,2	8,0	8,2
Lärare med pedagogisk utbildning	80%	76%	80%	82%	80%
Kostnad per elev totalt/snitt för alla program	72 900 kr	78 600 kr	77 200 kr	89 100 kr	95 200 kr
Kostnad per elev för undervisning	34 200 kr	35 800 kr	36 500 kr	39 400 kr	42 700 kr
Kostnad per invånare					
Förskoleverks. och skolbarnsomsorg	5 625 kr	6116 kr	6223 kr	6843 kr	7008 kr
Skola och vuxenutbildning	12 861 kr	13 618 kr	13 579 kr	13 959 kr	14 537 kr

Källa: Skolverket